

Początek III Rzeczypospolitej

Lekcja historii dla klasy VIII

Rozmowy okrągłego stołu

W średniowiecznej legendzie o królu Arturze on i jego rycerze zasiadali przy okrągłym stole, przy którym nie było miejsc lepszych i gorszych. Polski Okrągły Stół miał nawiązywać do tej legendy - pokazać, że rząd traktuje swoich rozmówców jak równych partnerów, a oni tak samo traktują rząd.

Rozmowy Okrągłego Stołu (II - IV 1989 r.) - negocjacje strony rządowej z opozycją zakończone podpisaniem porozumień okrągłego stołu.

Główni uczestnicy:

Strona rządowa: Czesław Kiszczak, Aleksander Kwaśniewski, Leszek Miller.

Strona solidarnościowo - opozycyjna: Lech Wałęsa, Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Bronisław Geremek, Jacek Kuroń, Tadeusz Mazowiecki, Adam Michnik.

Równoległe z głównymi obradami toczyły się spotkania w zespołach zadaniowych oraz poufne narady w Magdalence pod Warszawą.

Postanowienia okrągłego stołu:

1. Zalegalizowanie NSZZ “Solidarność”.
2. Ustanowienie urzędu prezydenta PRL.
3. Powołanie senatu w wyniku wolnych wyborów.
4. Przeprowadzenie wyborów do sejmu (65% miejsc dla PZPR i jej przybudówek, a 35% dla posłów wybranych demokratycznie).
5. Zlikwidowanie Rady Państwa.
6. Zapewnienie opozycji dostępu do mediów.

Na mocy porozumień Okrągłego Stołu "Solidarność" zaczęła nadawać własne audycje w radiu i telewizji. Przed wyborami do sejmu i senatu ukazała się niekontrolowana przez cenzurę "Gazeta Wyborcza". Jej redaktorem naczelnym został Adam Michnik. Zaczęto też na nowo wydawać tygodnik "Solidarność".

gazeta
WYBORCZA

Nie ma wolności bez
Solidarności

Cena 50 zł
Numer pierwszy (1/85)
Poniedziałek
3 maja 1989

Lech Wałęsa:

Droży Czytelnicy

Oto, po 4 górę czterdziestu lat, pierwszy w Polsce, a chyba i w całym bloku socjalistycznym, telewizyjny dzieńnik kłaniasz. Przez „journalist” rozmawiamy tak, kiedy słucha się przede wszystkim informację — wreszcie, wreszcie, wreszcie! Także gawędy smacznie dają tytuł, na przykład, przez antyrasowy je robił. W miarę możliwości jest ten, będąc osobą gościa wyborną i w najbardziej przydatnym, aby zastąpić po prostu dzisiejszym.

Jednym z wielu kłaniasz, a różnym do-łączającemu. Skądś tam. W wychodził przypadek zbłądził. To ona, chociaż przez drugiego obłąka. Głaska powstała w wysiłek porządku — szerokość przez „skrajnym stop”, ale samą je wyrażony i redakcyjny na własną odpowiedzialność.

Czyżby nie świętował „Solidarności”, lecz zamierzał przedstawić poglądy i opinie całego społeczeństwa, górnym, społecznych kierunków.

Cheśmy na wstępie wyjdzie parę rzeczy. Głaska jest mało, ale na taki tydzień, przy nakładzie pół miliona, pewnie dość napisze, kilka, może nawet sprzedaje. Jest przy tym droga, ale naszymi sposobami — ma, aby drukować

„Żeby było inaczej i lepiej musimy wybory te wygrać”

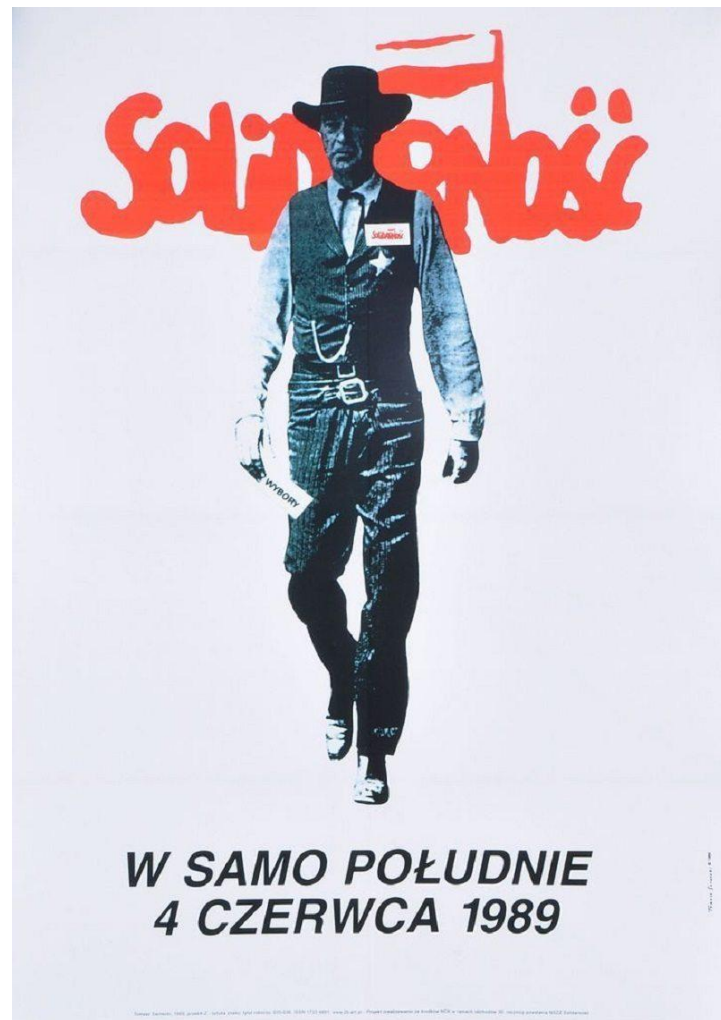
Fot. Jarosław M. Gołuszewski

Nie ma wolności bez „Solidarności”.

Wypisaliśmy to hasło na naszych sztandarach i pozostaliśmy mu wierni przez długi siedem lat działalności podziemnej. I cnota wytrwałości została wynagrodzona — mamy dzisiaj nazwę „Solidarność”.

11 września 1981 roku 24
Cena 9 zł
I KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW
Tygodnik
SOLIDARNOSCI
Uchwala I Zjazdu w sprawie samorządu
Rozmowy z delegatami i gośćmi Zjazdu
O manipulacji informacją
Polskę zrobimy taką, jaką sobie wymarzyliśmy
Przemówienie LECHA WAŁĘSY nauczyciela i Królowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”
DIARIUSZ ZJAZDOWY
DZIEN 1

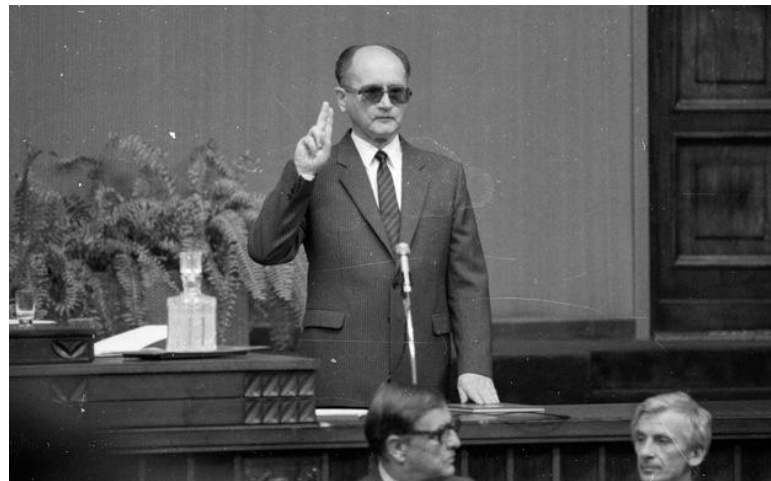
4 czerwca 1989 roku odbyły się wybory do sejmu i senatu. Opozycja odniosła miażdżące zwycięstwo: zdobyła wszystkie możliwe do zdobycia miejsca w sejmie i 99% miejsc w senacie (patrz wykres w podręczniku s. 228).

Posłowie i senatorowie wybrani z listy Komitetu Obywatelskiego “Solidarność” utworzyli Obywatelski Klub Parlamentarny (OKP). Jego przewodniczącym został Bronisław Geremek.

Zgodnie z umową kontraktową z Magdalenki prezydentem PRL został generał Wojciech Jaruzelski, wybrany na to stanowisko 18 lipca 1989 r. przez Zgromadzenie Narodowe przewagą tylko jednego głosu.

Wojciech Jaruzelski składa
przed Zgromadzeniem Narodowym ślubowanie

Misję powołania rządu powierzono **Tadeuszowi Mazowieckiemu**, którego kandydaturę wysunął Lech Wałęsa. Skład nowego gabinetu sejm zatwierdził 22 września 1989 roku.

Rząd Tadeusza Mazowieckiego miał charakter koalicyjny, a w jego skład wchodził politycy OKP, ZSL, SD, a także przedstawiciele PZPR.

Przedstawiciele dawnej władzy zachowali kontrolę nad ministerstwem obrony i ministerstwem spraw wewnętrznych. Spowodowało to zatajenie wielu działań tamtego systemu, w tym także zbrodni, gdyż w tym okresie celowo niszczone akta służb bezpieczeństwa. Przedstawiciele opozycji solidarnościowej przejęli odpowiedzialność za gospodarkę i dyplomację. Ministrem gospodarki został Leszek Balcerowicz, a ministrem spraw zagranicznych Krzysztof Skubiszewski.

Narodziny III Rzeczypospolitej

Głównym celem nowego rządu było wprowadzenie w Polsce systemu demokratycznego.

29 grudnia 1989 r. sejm znowelizował konstytucję PRL z 1952 r.:

1. Zmienił nazwę państwa na: **Rzeczpospolita Polska.**
2. Dopuścił swobodę działania partii politycznych.
3. Usunął zapis o “przewodniej roli” PZPR i przyjaźni ze Związkiem Radzieckim.
4. Przywrócił koronę orłu z polskiego godła.

Po kilkudziesięciu latach zależności od ZSRR Polska stała się niepodległą Rzeczpospolitą Polską.

Domalowywanie korony orłom w warszawskim zakładzie szyldów i tablic (styczeń 1990).